

Projekt

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TARNOWSKICH GÓRACH**

z dnia ..... 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Tarnowskich Górach na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) oraz
art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.
Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) na wniosek Burmistrza Miasta Tarnowskie
Góry

**Rada Miejska w Tarnowskich Górach
uchwała :**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach na lata
2026-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązać Burmistrza Miasta do przedłożenia Radzie Miejskiej rocznego
sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Tarnowskich
Górach na lata 2026-2030 do dnia 31 marca każdego roku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Tarnowskie Góry.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia ..... 2025 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Tarnowskich Górach
na lata 2026 - 2030**

Tarnowskie Góry 2025 r.

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Przemoc domowa - charakterystyka zjawiska.....	4
2.1 Definicja przemocy i jej rodzaje.....	4
2.2 Skutki przemocy domowej.....	6
3. Diagnoza sytuacji.....	8
3.1. Problem przemocy domowej na terenie Gminy Tarnowskie Góry.....	12
4. Uzasadnienie wprowadzenia Programu.....	28
5. Cele Programu.....	29
6. Założenia Programu.....	29
7. Adresaci Programu.....	30
8. Realizatorzy Programu.....	31
9. Podstawy prawne opracowania Programu.....	31
10. Obszary i kierunki działań.....	33
11. Finansowanie.....	43
12. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	43
13. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	43

1. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka), jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Instytucja rodziny jest łączona z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Jednocześnie, w duchu subsydiarności działań władzy publicznej, przepis art. 33 Konstytucji nakłada na nią obowiązek konstruowania polityki rodzinnej i społecznej z uwzględnieniem zasady równych praw mężczyzn i kobiet w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. Zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich. Ustrojową zasadą jest także szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Rodziny doznające przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonujące środowisko rodzinne jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków.

Statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Innymi szczególnie narażonymi grupami osób doznających przemocy domowej są m.in.: małoletni, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem czasochłonnym, wymagającym wysiłku i zaangażowania służb, a także zmiany świadomości społecznej. Ze

względu na swoją złożoność wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji bezpośrednio i pośrednio związanych z problematyką przemocy oraz szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Niniejsze opracowanie ma na celu przedstawienie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach na lata 2026-2030, który w dużym stopniu stanowi kontynuację programu przyjętego do realizacji na lata 2021-2025. Jednocześnie jest kompatybilny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy domowej na terenie Tarnowskich Gór. Diagnoza oparta została na wielu źródłach:

- badaniu ankietowym stanu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej,
- danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej na przestrzeni lat 2020-2024,
- danych z obserwacji uczestniczącej (metody badawczej), członków grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej grup roboczych) i Zespołu Interdyscyplinarnego,
- danych statystycznych Komendy Głównej Policji,
- danych z badań prowadzonych przez fundację „Dajemy Dzieciom Siłę”,
- danych statystycznych ujętych w wieloletnich opracowaniach i publikacjach Wymiaru Sprawiedliwości.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach na lata 2026-2030, powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Określone w dokumencie cele i kierunki działań mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.

2. Przemoc domowa – charakterystyka zjawiska

2.1 Definicja przemocy i jej rodzaje

Przemoc jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw definiuje przemoc domową jako "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub

zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia.

Przemoc w życiu rodzinnym ma różne oblicza. Jest nią każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Wykorzystuje przewagę sił działając przeciwko członkowi rodziny narusza jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodując cierpienie i szkody oraz naraża na utratę zdrowia i życia. Jest ona problemem społecznym, bardzo trudnym do zdiagnozowania. Przemoc domowa może przybierać różną postać. Najczęściej wyróżniamy przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, a także ekonomiczną i cyberprzemoc. Rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Osoby doświadczające przemocy domowej rzadko doznają tylko jednego jej rodzaju:

- **przemoc fizyczna**, która jest intencjonalnym zachowaniem, naruszeniem nietykalności cielesnej poprzez bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, użycie broni lub noża, krępowanie lub świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji;
- **przemoc psychiczna** to naruszanie godności osobistej poprzez np.: wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, narzucanie własnych sądów, czy stała krytyka. Obejmuje przymus groźby, zastraszanie, wykorzystywanie emocjonalne. Ma na celu pozbawienie ofiary zaufania do siebie i swoich kompetencji w różnych obszarach życia;
- **przemoc seksualna**, polegająca na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, jak również na kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma lub ma obawy dotyczące danego zachowania seksualnego. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, ale także na gróźbach jej użycia.

Formy przemocy seksualnej to m.in.: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, sadystyczne formy współżycia, wymuszanie seksu z osobami trzecimi;

- **przemoc ekonomiczna**, będąca naruszaniem własności poprzez np.: kontrolowanie wydatków, odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, ale również niszczenie przedmiotów. Ma na celu uzależnienie od partnera, uzyskanie kontroli w zakresie posiadanych zasobów ekonomicznych, zarówno pieniędzy jak i innych dóbr.
- **zaniedbania**, które są naruszaniem obowiązku opieki ze strony osób bliskich, będące niezaspokajaniem podstawowych potrzeb egzystencjalnych członków rodziny, którzy nie są w stanie sami zadbać o siebie oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie;
- **cyberprzemoc** to zachowania wykorzystujące środki komunikacji elektronicznej na odległość do zastraszania, nękania, prześladowania, kontrolowania. Przykłady cyberprzemocy obejmują obraźliwe i krzywdzące wiadomości SMS, e-maile, rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów czy komentarzy na portalach społecznościowych, podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Stosowane narzędzia w cyberprzemocy to przede wszystkim: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.

2.2 Skutki przemocy domowej

Przemoc, tak jak wiele niekorzystnych, trudnych, stresujących i traumatycznych doświadczeń w naszym życiu pozostawia po sobie ślady, które mają negatywny wpływ na dalsze funkcjonowanie. Dostrzegamy je we wszystkich aspektach życia. Możemy mówić o konsekwencjach dla rozwoju intelektualnego, emocjonalnego, społecznego, fizycznego, psychosomatycznego czy seksualnego. W przypadku przemocy domowej mówimy o konsekwencjach krótko- i długoterminowych. Konsekwencje krótkoterminowe to jednocześnie objawy doznawania przemocy, czyli to co wnikliwy obserwator zaobserwuje u dziecka / osoby dorosłej, którym dzieje się krzywda. Najbardziej charakterystyczne ze skutków krótkoterminowych u dzieci to:

- lęk, cierpienie, złość, gniew, poczucie winy,
- zaburzenia snu i łaknienia,
- zaburzenia związane z nastrojem (np. depresja i nadmierna potrzeba uczuć),
- nadmiernie akcentowane posłuszeństwo (uległość) lub zamknięcie w sobie,
- problemy edukacyjne, wynikające z problemów z koncentracją, opóźnienia rozwoju poznawczego, zmniejszeniem poziomu eksploracji świata, zaburzeń rozwoju mowy, obniżenia poziomu inteligencji,
- obgryzanie paznokci, niepokój, drżenie, jękanie, tiki nerwowe,
- zachowania ryzykowne, myśli samobójcze.

Dorośle osoby w wyniku doznawania przemocy mogą wykazywać:

- zaniżone poczucie własnej wartości,
- przekonanie o nieważności swoich potrzeb, marzeń, planów,
- poczucie braku wpływu na własne życie, braku siły i mocy wewnętrznej,
- rozwiniętą silną zależność,
- obniżony nastrój, drażliwość,
- dolegliwości psychosomatyczne,
- brak zaufania, osamotnienie,
- problem z nadużywaniem alkoholu, leków.

Konsekwencje długoterminowe to skutki, z którymi stykamy się wśród osób dorosłych, doznających w dzieciństwie traum związanych z przemocą. Do skutków tych zaliczamy:

- nieumiejętność tworzenia satysfakcjonujących relacji damsko-męskich,
- zaburzenia lękowe,
- zaburzenia depresyjne,
- zaburzenia odżywiania,
- poczucie słabości,
- nadwrażliwość interpersonalna,
- problemy zdrowotne,
- podejmowanie zachowań wysokiego ryzyka,
- stosowanie przemocy,

- doznawanie przemocy.

Zjawisko przemocy domowej zazwyczaj jest problemem ukrytym. Osoby doznające przemocy przez wiele lat znoszą agresywne zachowania swoich oprawców. Ostatnie lata pokazują, że powoli zaczyna się kształtować w społeczeństwie inny sposób myślenia o przemocy. Kobiety, będące najczęściej krzywdzonymi, zaczynają zdawać sobie sprawę z faktu, że bez fachowej pomocy nie przerwą spirali krzywdzenia w swojej rodzinie. Należy przy tym zaznaczyć, że pomoc osobom uwikłanym w przemoc to nie tylko pomoc osobom doznającym przemocy domowej, ale także działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową – programy psychologiczno terapeutyczne, programy korekcyjno-edukacyjne, których celem ma być powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

3. Diagnoza sytuacji

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych.

W 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej było realizowane badanie pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie”, które pokazało, że

zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej, jak i na temat mechanizmów doznawania przemocy.

Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy domowej w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85%–90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Nadal jednak około 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne. Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu w odniesieniu do stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy.

Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy domowej to stwierdzenie „Ofiary przemocy domowej akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – około 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania. Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin doznających przemocy, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji zaobserwowania przemocy.

W 2021 r. na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zostało przeprowadzone badanie „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci”. Głównym celem badania było dokonanie diagnozy skali zjawiska przemocy domowej wobec dzieci w Polsce.

Według Polaków najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy domowej wobec dzieci była przemoc psychiczna. W drugiej kolejności najczęściej występujące to: zaniedbanie oraz przemoc fizyczna. Prawie co piąte dziecko w Polsce doznawało przemocy fizycznej (19%) i psychicznej (18%). 9% doznało przemocy ekonomicznej, a 8% seksualnej. Nieznacznie częściej osobą stosującą przemoc był mężczyzna. 54% mężczyzn przyznało, że zdarzyło im się dać dziecku klapsa, w porównaniu do 45% kobiet. Co piąty Polak przyznał, że były sytuacje, kiedy

obrażał, zwymyślał dziecko oraz uderzył je dłonią po ciele, a 15% przyznaje, że zdarzyło mu się zastraszać dziecko (odpowiednio 13%, 15% oraz 9% w przypadku kobiet). 38% dzieci poniżej 18 lat dostało od rodzica/opiekuna klapsa. 16% dzieci poniżej 18. roku życia było obrażane i wyzywane, 12% zostało kiedykolwiek uderzone dłonią po ciele, a 8% doznaje/doznawało zastraszania. Większość osób (61%), które zaobserwowały przemoc w swoim otoczeniu, podjęła w związku z tym działania. Była to przede wszystkim rozmowa, uświadomienie problemu (26%) oraz zgłoszenie na Policję (20%) czy do pomocy społecznej (18%). Osoby, które nie podjęły żadnych działań w związku z zauważeniem występowania przemocy, przyznały, że nie zrobiły tego głównie ze względu na poczucie, że nie chcą się wtrącać (19%) i z obawy, strachu (19%). Polacy ocenili swoją wiedzę dotyczącą przemocy domowej na dość wysoką. Prawie połowa (49%) uważa, że wie o przemocy domowej wobec dzieci dużo lub sporo (43%). Zdaniem prawie co trzeciego Polaka (34%) problem przemocy domowej wobec dzieci w trakcie pandemii nasilił się. Osoby, które miały kontakt z instytucjami lub korzystały z ich pomocy w czasie pandemii, generalnie oceniają, że spadła ich dostępność, natomiast nie wpłynęło to znacząco na pogorszenie się skuteczności otrzymanej pomocy. Doświadczenia przemocy w dzieciństwie w bardzo dużym stopniu rzutują na dorosłe życie. Wyniki badania pokazały, że prawie co trzeci Polak (32%) przyznaje, że w dzieciństwie doświadczał przemocy fizycznej, a 28% badanych przyznało, że doznawało przemocy psychicznej. Przemocy najczęściej dopuszczali się członkowie najbliższej rodziny: ojciec, matka, rodzeństwo. Zdecydowana większość Polaków (81%) była również świadoma, że dziecko doznaje przemocy również wtedy, gdy widzi przemoc między swoimi rodzicami. Polacy byli prawie jednomyślni w przekonaniu, że każdy, kto dostrzega przemoc domową wobec dziecka, powinien zareagować.

Według danych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, każdego roku w Polsce stwierdza się **prawie cztery tysiące przestępstw fizycznego i psychicznego znęcania się nad dziećmi**. Z „Diagnozy przemocy wobec dzieci w Polsce” przeprowadzonej na zlecenie Fundacji w 2023 r. wynika, że **większość dzieci i nastolatków (79%) doświadczyła w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania**. W roku poprzedzającym badanie było to 52% respondentów. Najczęściej zgłaszanymi przez dzieci formami przemocy były:

- przemoc ze strony rówieśników (66%),
- przemoc ze strony bliskiego dorosłego (32%),
- wykorzystanie seksualne bez kontaktu fizycznego (26%).

Ponadto 23% dzieci i nastolatków było zaniedbywanych emocjonalnie, 20% – doświadczało parentyfikacji, a 14% – było świadkami przemocy w domu. **Wykorzystywania seksualnego z kontaktem fizycznym doświadczyło 8% respondentów**, tyle samo (8%) było zaniedbywanych fizycznie.

Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarują, że:

- doświadczyły przemocy ze strony bliskich dorosłych (36% vs 29%),
- były świadkami przemocy w domu (18% vs 11%),
- były zaniedbywane fizycznie (9% vs 7%),
- były wykorzystywane seksualnie zarówno bez kontaktu fizycznego (34% vs 17%), jak i z nim (13% vs 3%).

Mieszkańcy miast częściej niż mieszkańcy wsi deklarują doświadczenie przemocy rówieśniczej (70% vs 63%) i wykorzystywania seksualnego bez kontaktu fizycznego (29% vs 23%).

Kto najczęściej stosuje przemoc wobec dzieci i nastolatków? Sprawcami przemocy psychicznej i fizycznej wobec dzieci ze strony bliskich dorosłych najczęściej byli rodzice – ojcowie (odpowiednio, 39% i 35%) i matki (odpowiednio, 43% i 31%). Sprawcami psychicznej przemocy rówieśniczej (87%), znęcania się (76%) lub fizycznej przemocy rówieśniczej (54%) były najczęściej dzieci i nastolatki spoza rodziny. Sprawcami wykorzystywania seksualnego najczęściej byli mężczyźni.

Co piąty nastolatek (22%) okaleczał się, a co jedenasty (9%) miał za sobą próbę samobójczą. Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarują zarówno samookaleczenia (29% vs 14%), jak i próby samobójcze (14% vs 5%). Spośród badanych czynników ryzyka przemocy najbardziej znaczące okazały się nadużywanie alkoholu przez domownika, choroba psychiczna domownika i używanie narkotyków

przez domownika. Wyniki badania wskazują na związek między doświadczaniem przemocy a podejmowaniem zachowań autodestrukcyjnych. Na okaleczanie się najsilniej wpływa doświadczenie przemocy rówieśniczej, a na próby samobójcze – doświadczenie wykorzystania seksualnego

z kontaktem fizycznym. Do kogo zwracają się dzieci i nastolatki w trudnej sytuacji? Osobami, na których wsparcie mogły liczyć dzieci i nastolatki, byli:

- matka (65%),
- rówieśnicy spoza rodziny (64%),
- ojciec (45%),
- rodzeństwo lub inne dziecko z rodziny (38%),
- inny dorosły z rodziny (26%),
- psycholog lub pedagog (13%)
- oraz nauczyciel lub nauczycielka (11%).

Osiem procent dzieci i nastolatków przyznaje natomiast, że nie miało ani jednej osoby, do której mogło się zwrócić w trudnej sytuacji.

Dane policji wskazują, że w 2023 r. **ponad 17 tys. małoletnich doznało przemocy domowej**. W wyniku przemocy w rodzinie 611 dzieci umieszczono w ub. roku w pieczy zastępczej. Szacuje się też, że co roku **ok. 30 dzieci traci życie** w wyniku przemocy ze strony dorosłych.

3.1. Problem przemocy domowej na terenie Gminy Tarnowskie Góry

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w domowej na terenie gminy Tarnowskie Góry. Ze względu na specyfikę zjawiska oszacowanie skali problemu nie jest zadaniem łatwym. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie ujawniają problemu, a co za tym idzie nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Dzieje się tak z różnych powodów m.in. z obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, a także chęci ochrony sprawców, z poczucia wstydu i obawy przed wykluczeniem społecznym. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy domowej, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy domowej pozostaje nieujawniona.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Tarnowskie Góry została opracowana na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach z ostatnich 5 lat.

Innym istotnym narzędziem diagnostycznym zastosowanym do przygotowania diagnozy była anonimowa ankieta przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców gminy, której celem była analiza skali i natężenia wybranych problemów w szczególności:

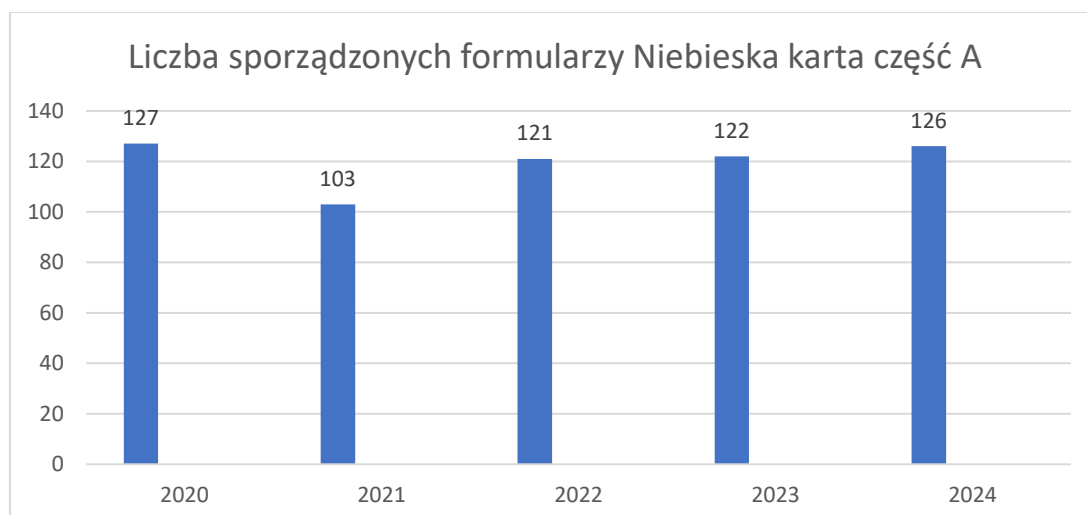
- postrzegania zjawiska przemocy domowej
- natężenia skali przemocy domowej,
- poziom świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej
- identyfikacji skutecznych działań profilaktycznych zapobiegających zjawisku przemocy.

DANE STATYSTYCZNE GROMADZONE PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W TARNOWSKICH GÓRACH

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy domowej w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty.

Wypełnienie formularza Niebieska Karta część A przez uprawnione do tego podmioty inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W ciągu ostatnich pięciu lat liczba sporządzonych Niebieskich Kart utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, z niewielkimi tylko odchyleniami. Najmniejsza liczba formularzy wpłynęła do Zespołu w 2021 roku – 103, największa – 127 w roku 2020 oraz 2024. Szczegółowe zestawienie przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta A w latach 2020-2024

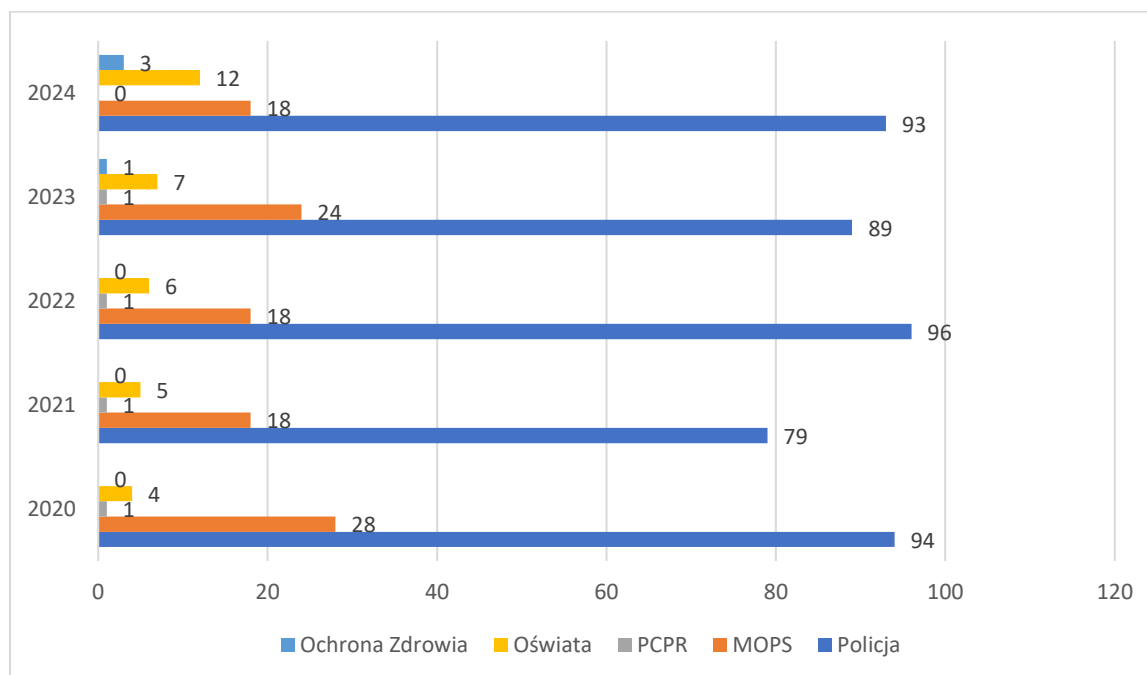
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Zgodnie z § 2 pkt. 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6.09.2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta Część A przez przedstawicieli następujących podmiotów:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- policji
- oświaty
- ochrony zdrowia

Wykres nr 2 przedstawia liczbę wypełnionych formularzy Niebieskie Karty część A przez przedstawicieli uprawnionych do tego podmiotów na przestrzeni lat 2020-2024. Z danych wynika, iż przeważająca liczba Niebieskich Kart sporządzana jest przez funkcjonariuszy Policji. Najczęściej ma to miejsce podczas przeprowadzanych interwencji domowych.

Wykres 2. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta część A” z uwzględnieniem podmiotów wszczynających procedurę w latach 2020-2024

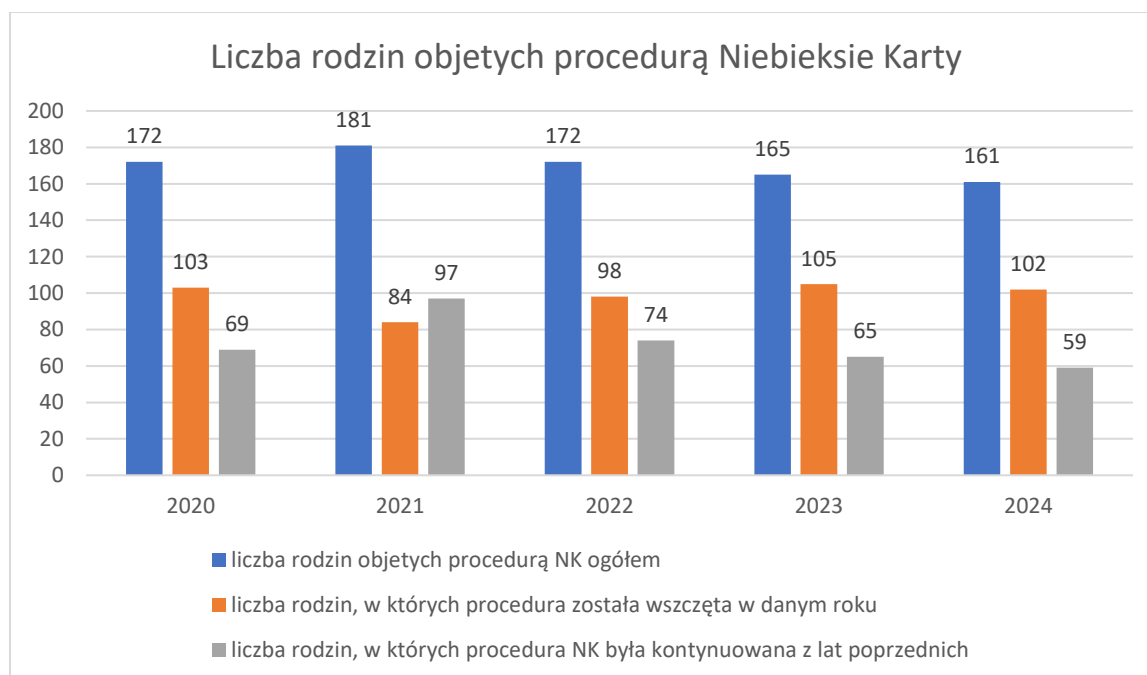

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Do pracy z każdą rodziną dotkniętą przemocą Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową w składzie: pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach oraz dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach. W zależności od sytuacji rodziny skład grupy diagnostyczno-pomocowej może być rozszerzany o dodatkowych członków – przedstawicieli pozostałych podmiotów, tj. oświaty (nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację małoletniego, pedagog, psycholog) ochrony zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również sądu.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty utrzymuje się na zbliżonym poziomie, z nieznacznym spadkiem w okresie ostatnich dwóch lat.

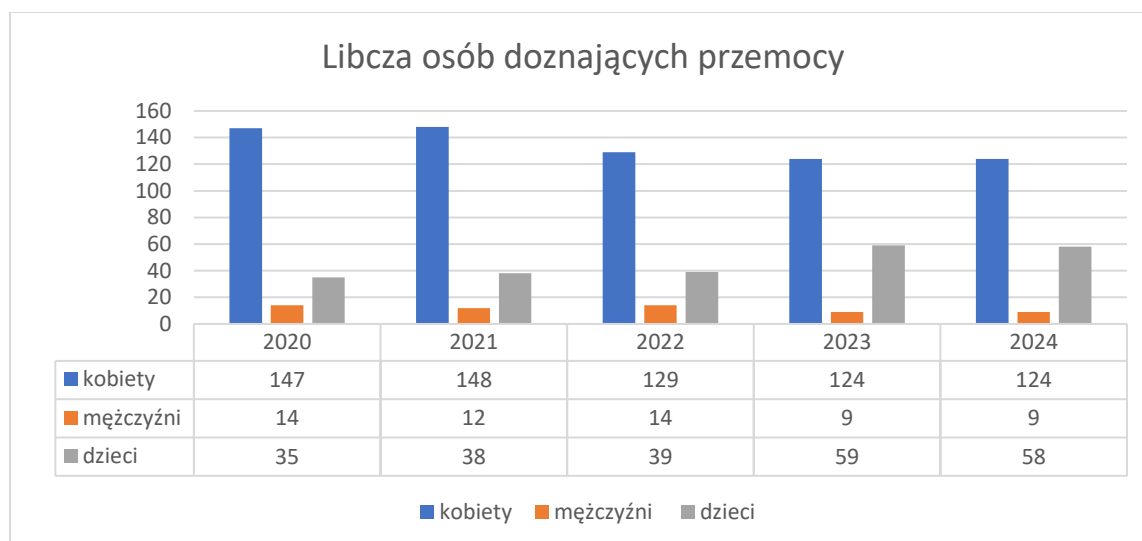
Wykres 3. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

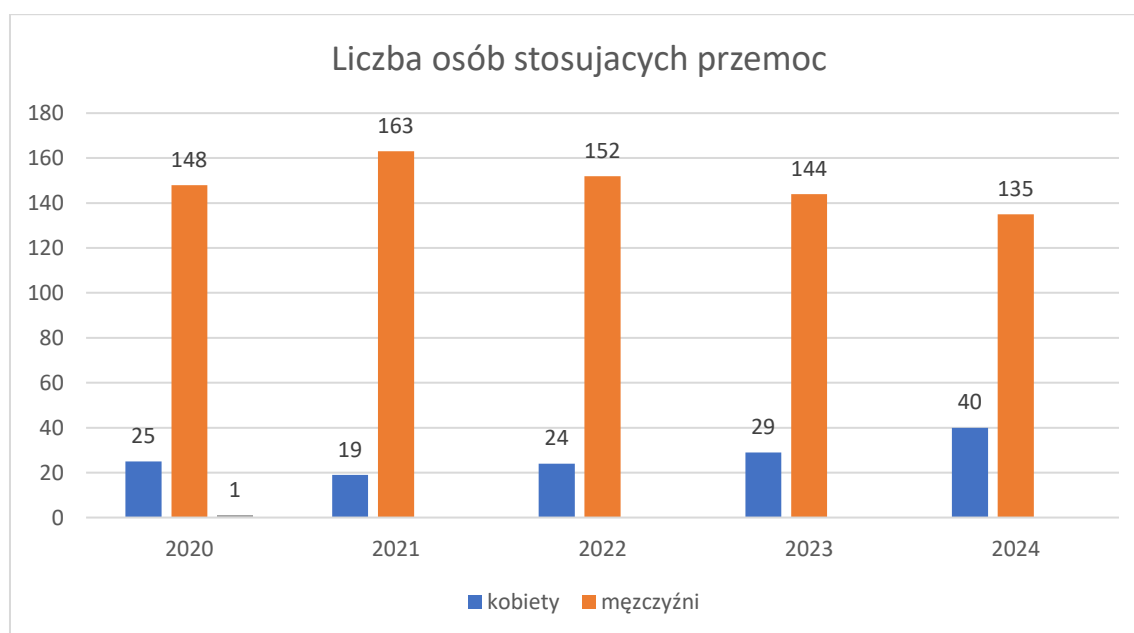
Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest dysproporcja sił, dlatego najczęściej dotyka ona osoby słabsze. Zwykle są to kobiety, dzieci oraz osoby starsze lub niepełnosprawne. Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie gminy Tarnowskie Góry osobami najczęściej doświadczającymi przemocy są kobiety, natomiast osobami najczęściej stosującymi przemoc - mężczyźni. Poniższe wykresy przedstawiają liczbę osób doświadczających przemocy oraz liczbę osób stosujących przemoc.

Wykres 4. Liczba osób doznających przemocy w latach 2020 - 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Wykres 5. Liczba osób stosujących przemoc w latach 2020 -2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Analiza danych wskazuje, że w ostatnich dwóch latach znacznie wzrosła liczba dzieci doznających przemocy domowej objętych procedurą Niebieskie Karty. Można się zastanowić czy jest to rzeczywiście wzrost samych przypadków stosowania przemocy wobec dzieci, czy też częściej dochodzi do ich ujawniania. Wydaje się, że jako społeczeństwo jesteśmy coraz bardziej wrażliwi na krzywdę dzieci i częściej jesteśmy skłonni reagować w takich sytuacjach.

Najczęściej procedura Niebieskie Karty wobec dzieci jest wszczynana z inicjatywy pedagogów, pracowników socjalnych czy asystentów rodziny, ale zdarzają się sytuacje, że o krzywdzonych dzieciach informują pracowników służb świadkowie np. sąsiedzi. Niebagatelne znaczenie ma też ustanowienie tzw. „Ustawy Kamilkowej”. Nowelizacja przepisów wprowadzonych po śmierci 8-letniego Kamilka z Częstochowy obowiązuje wprawdzie od 15.02.2024 r., ale dyskusje nad wprowadzeniem zmian w prawie trwały już od momentu ujawnienia jego śmierci. Ustawa ma na celu wzmocnienie ochrony dzieci przed przemocą, wprowadza m.in. obowiązek stosowania standardów ochrony małoletnich w placówkach pracujących z dziećmi, które określają zasady reagowania na przemoc i krzywdzenie dzieci.

Wraz ze wzrostem liczby dzieci doznających przemocy rośnie liczba kobiet, stosujących przemoc, ponieważ są tu ujmowane między innymi matki stosujące przemoc wobec dzieci.

Z analizy danych będących w posiadaniu Zespołu wynika, że do przemocy najczęściej dochodzi pomiędzy małżonkami oraz partnerami w związkach nieformalnych. Tabela nr 3 przedstawia analizę zjawiska przemocy w odniesieniu do ról społecznych pełnionych przez poszczególnych członków rodziny.

Tabela 3. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy z podziałem na pełnione role społeczne

Rok	Przemoc pomiędzy małżonkami	Przemoc między partnerami w związkach nieformalnych	Przemoc stosowana przez dorosłe dzieci wobec rodziców	Przemoc stosowana przez rodziców wobec małoletnich dzieci	Inne (np. rodzic wobec dorosłego dziecka, wnuk wobec babci, przemoc między dorosłym rodzeństwem)
2020	88	36	22	23	6
2021	87	38	18	29	9
2022	91	32	14	29	6
2023	69	23	24	38	11
2024	59	35	16	42	11

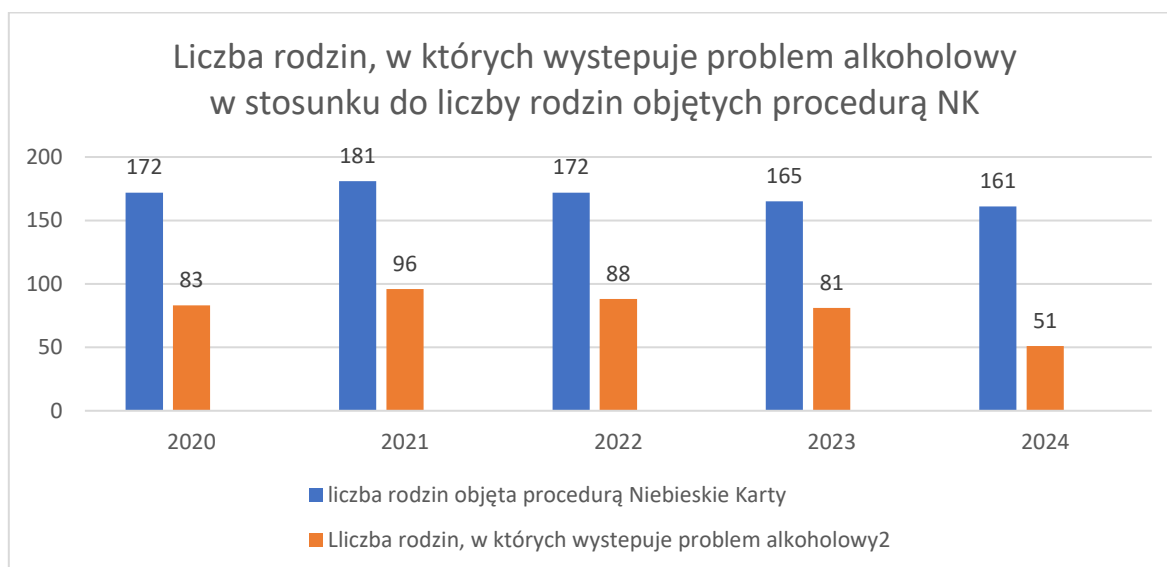
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Zdecydowaną większość rodzin, w których występuje problem przemocy stanowią małżeństwa. Wydaje się, że osoby żyjące w niesformalizowanych związkach przemocowych, znacznie częściej są gotowe z takich związków rezygnować.

Uzależnienie od alkoholu a przemoc

Z danych, w posiadaniu których jest Zespół Interdyscyplinarny wynika, że mniej więcej w połowie rodzin dotkniętych przemocą występuje problem alkoholowy. Jedynie w roku 2024 r. odsetek ten wyniósł 33%. Wykres nr 6 przedstawia liczbę rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty w poszczególnych latach w porównaniu do liczby rodzin z ujawnionym problemem alkoholowym.

Wykres 6. Liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy w stosunku do liczby rodzin objętych procedurą

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Uzależnienie od alkoholu zwiększa ryzyko występowania przemocy domowej. Nie oznacza to jednak, że jego nadużywanie stanowi jej przyczynę. Bezpośrednią przyczyną przemocy jest agresja, a zachowania agresywne są uwarunkowane czynnikami biologicznymi, społecznymi, psychologicznymi czy kulturowymi. Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków), także wielu sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Alkohol bowiem osłabia kontrolę własnych

zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia jednak z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów życia codziennego może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy w rodzinie. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

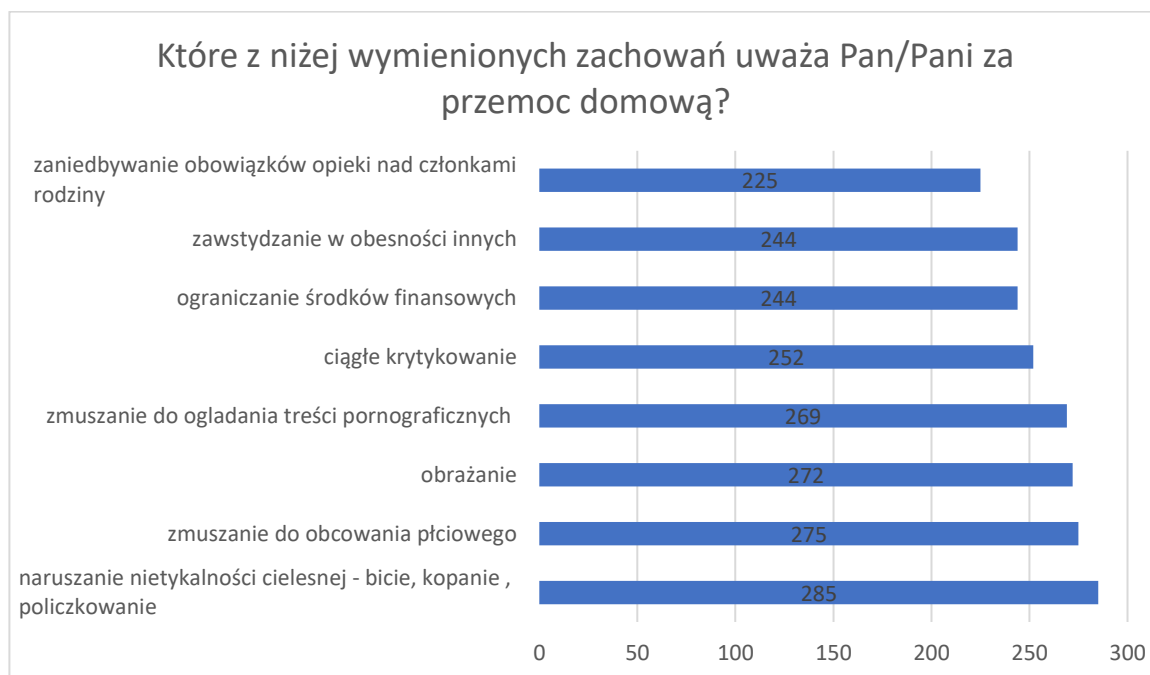
Należy nadmienić, iż zjawisko przemocy wbrew panującym powszechnie opiniom nie występuje wyłącznie w rodzinach dysfunkcyjnych i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Dotyka rodziny niezależnie od ich statusu społecznego czy sytuacji finansowej.

BADANIE ANKIETOWE

Badanie zostało przeprowadzone w II połowie 2025 roku. W badaniu ankietowym wzięło udział 291 dorosłych mieszkańców gminy Tarnowskie Góry. 84,2% respondentów to kobiety, mężczyźni stanowili 15,8%. Najwięcej osób odpowiadających na pytania zawarte w ankiecie to osoby w przedziale wiekowym 41 -50 lat (37,1%) oraz 30-40 lat (29,2%). Najmniej liczną grupą wiekową były osoby w wieku 61 lat i więcej (7,6%).

Z badania wynika, że ankietowani potrafili prawidłowo zidentyfikować rodzaje zachowań przemocowych. Dla większości przemocą domową jest zarówno przemoc fizyczna (naruszanie nietykalności cielesnej, bicie, kopanie, policzkowanie) – 97,9% ankietowanych, seksualna - 94,5% ankietowanych, psychiczna – 88% ankietowanych, jak również ekonomiczna - 83,8% ankietowanych. Wykres nr 7 przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie jakie zachowania można uznać za przemocowe.

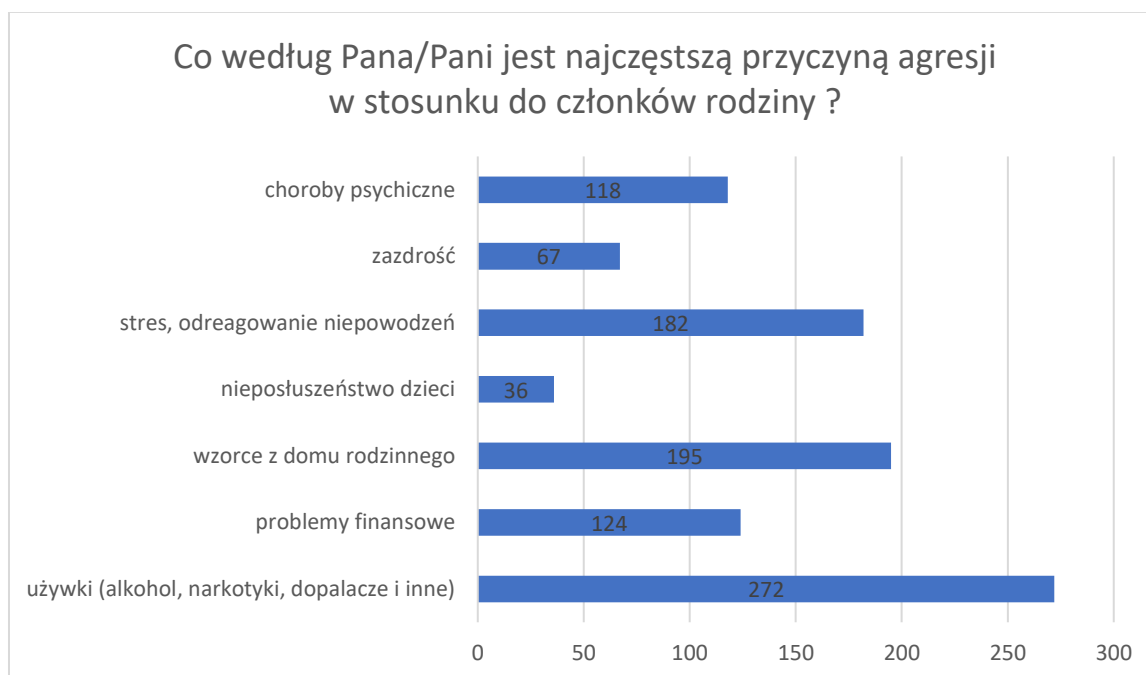
Wykres nr 7. Odpowiedzi na pytanie „Które z wymienionych zachowań uważa Pan/Pani za przemoc domową (zestawienie liczbowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

Za główną przyczynę występowania przemocy domowej ankietowali uznali używki (93,5%), wzorce wyniesione z domu rodzinnego 67%, na trzecim miejscu wskazywano stres i odreagowanie niepowodzeń życiowych 62,5%. Mniej niż połowa pytaných uważa, że problemy finansowe i choroby psychiczne są przyczyną przemocy domowej. Co ósma osoba wskazała na nieposłuszeństwo dzieci jako przyczynę zachowań przemocowych, zaś blisko jedna czwarta respondentów wskazywała zazdrość jako czynnik stosowania agresji w środowisku domowym. Wykres nr 8 przedstawia odpowiedzi na pytanie o przyczynę przemocy.

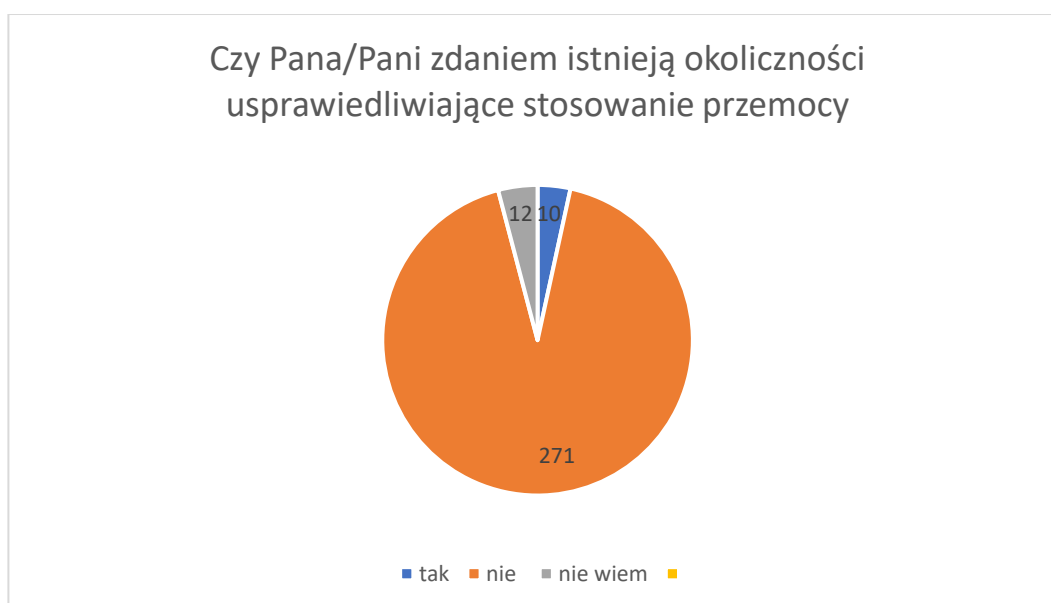
Wykres nr 8. Odpowiedzi na pytanie „Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną agresji w stosunku do członków rodziny (zestawienie liczbowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

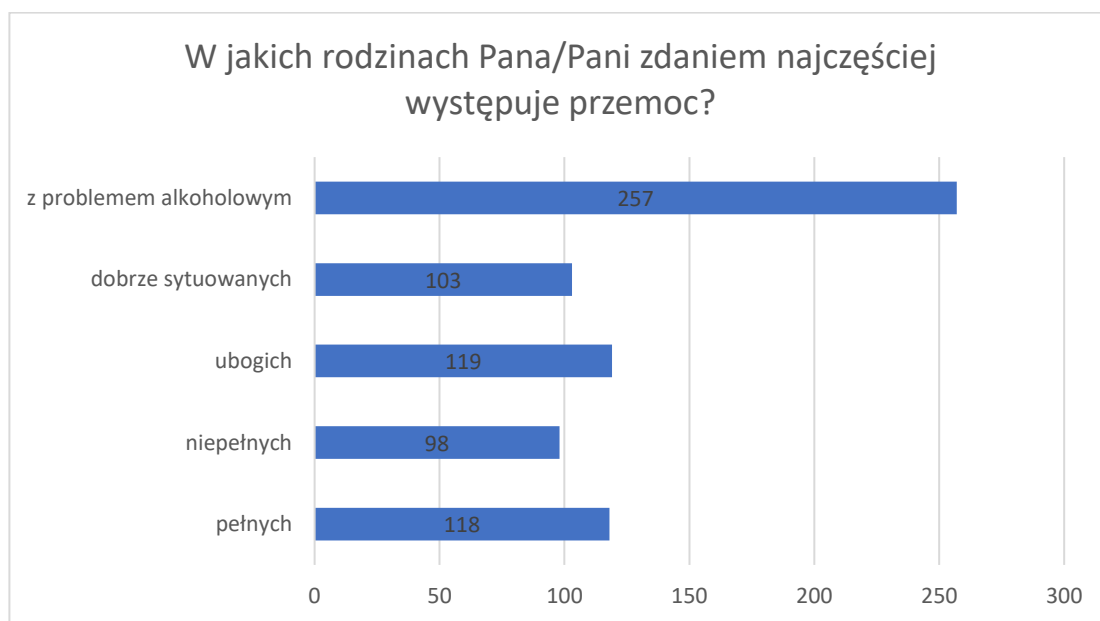
Zdecydowana większość ankietowanych nie widzi usprawiedliwienia dla stosowania przemocy - 92,4%. Wykres nr 9 obrazuje odpowiedzi w tej kwestii.

Wykres nr 9. Odpowiedzi na pytanie „Czy Pana/Pani zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy (zestawienie liczbowe)

Na pytanie w jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc zdecydowana większość ankietowanych wskazała na rodziny z problemem alkoholowym – 88,3%. Tu można pokusić się o stwierdzenie, że jest to odzwierciedlenie panujących w społeczeństwie mitów i stereotypów na temat przemocy, ponieważ z przytaczanych wcześniej danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny wynika, że problem alkoholowy występuje w ok. połowie rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty. Stosunkowo duża liczba osób ankietowanych wskazała na rodziny dobrze sytuowane, co z kolei jest zbieżne z danymi statystycznymi Zespołu, ponieważ coraz mniej osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” to klienci ośrodka pomocy społecznej. Odpowiedzi na pytanie w jakich rodzinach najczęściej dochodzi do stosowania przemocy przedstawia wykres nr 10.

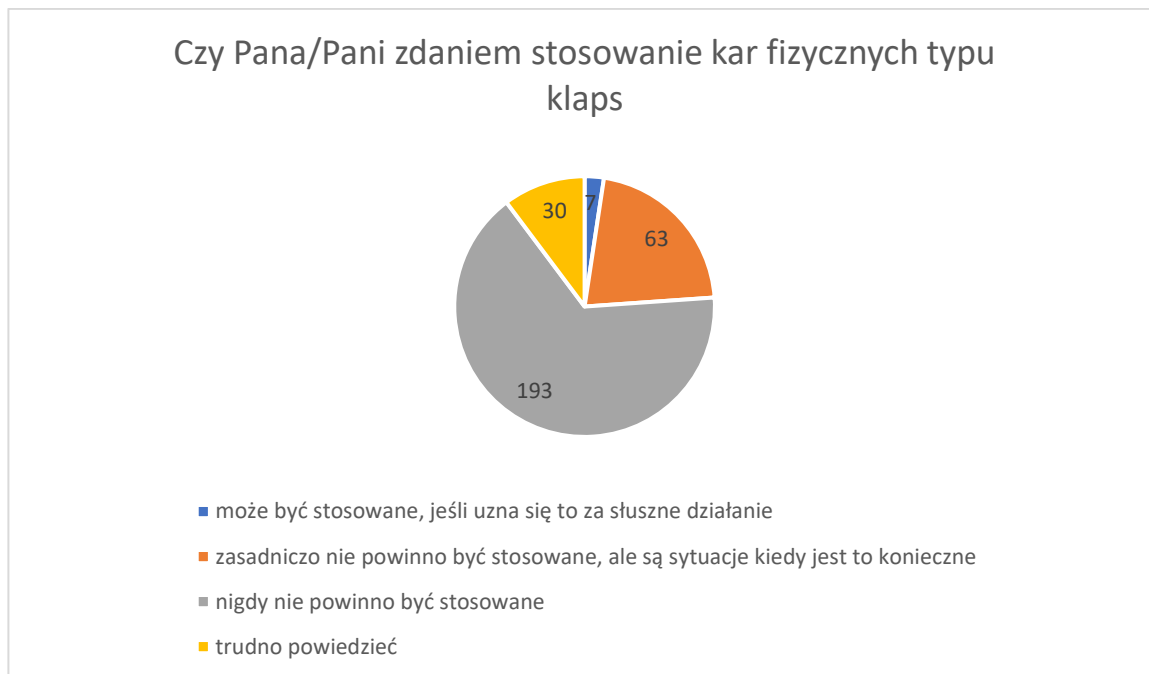
Wykres nr 10. Odpowiedzi na pytanie „W jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc (zestawienie liczbowe)

Na podstawie przeprowadzonych badań można wskazać, że świadomość respondentów na temat zachowań, jakie mogą być uznawane za przemocowe jest wysoka. Zdecydowana większość ankietowanych potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Większość respondentów (65,6%) uznaje np. klapsy za przejaw przemocy, co jeszcze niedawno w świadomości wielu osób było zachowaniem powszechnie akceptowanym. Nadal jednak spora część osób uważa, że klapsy mogą być stosowane i są

sytuacje, które usprawiedliwiają ich stosowanie. Wykres nr 11 przedstawia rozkład odpowiedzi na ww. pytanie.

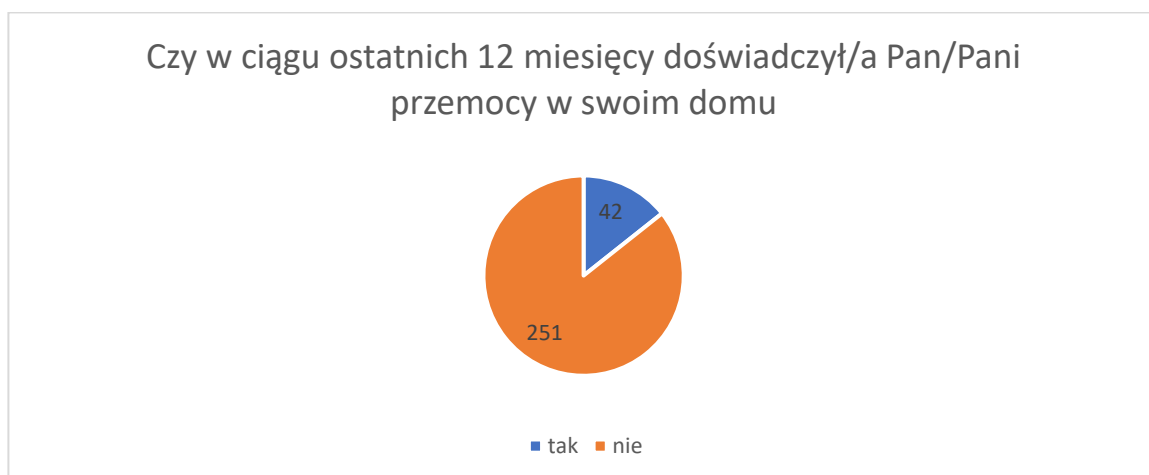
Wykres nr 11. Stosunek respondentów do kar fizycznych typu klaps (zestawienie liczbowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

Respondentów zapytano również o swoje doświadczenia związane z przemocą. 14,4% badanych osobiście doświadczyło przemocy ze strony swoich najbliższych. Rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia wykres nr 12.

Wykres nr 12. Osobiste doświadczenia przemocy wśród ankietowanych (zestawienie liczbowe)

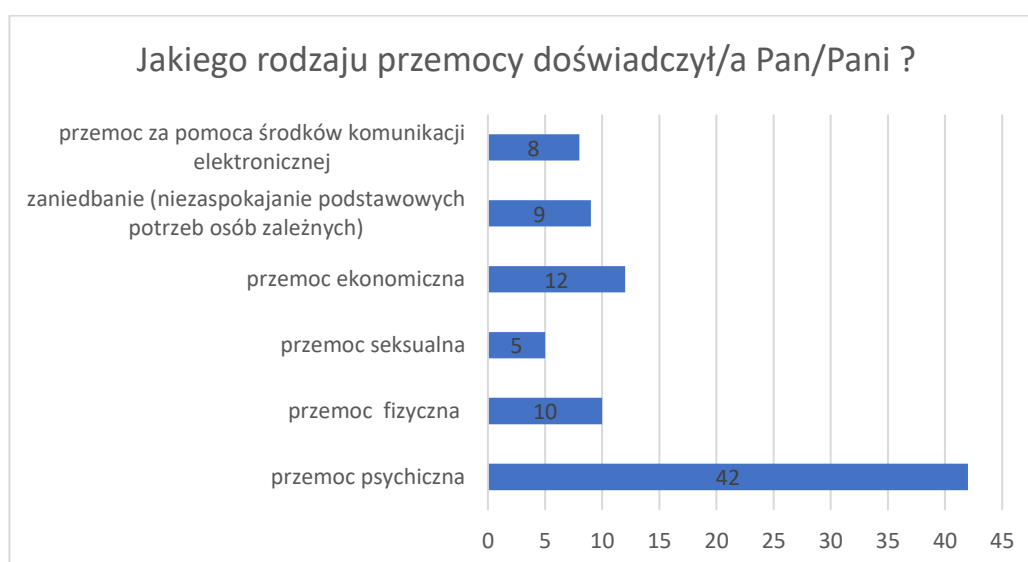

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

Osobami krzywdzącymi byli odpowiednio: mężowie – 54%, partnerzy – 14%, rodzice – 12%, synowie – 10%, córki 6%, babcie- 6%.

Osoby badane najczęściej doświadczały przemocy psychicznej – 87,5%, ekonomicznej – 25%, fizycznej – nieco ponad 20%, zaniedbania i niezaspokajania podstawowych potrzeb osób zależnych – 18,85, przemocy stosowanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej – 16,75 oraz seksualnej – ponad 10%. Wykres nr 13 przedstawia rodzaje przemocy domowej, jakiej ankietowani doświadczyli osobiście.

Wykres nr 13. Rodzaje przemocy doświadczanej przez ankietowanych (zestawienie liczbowe)

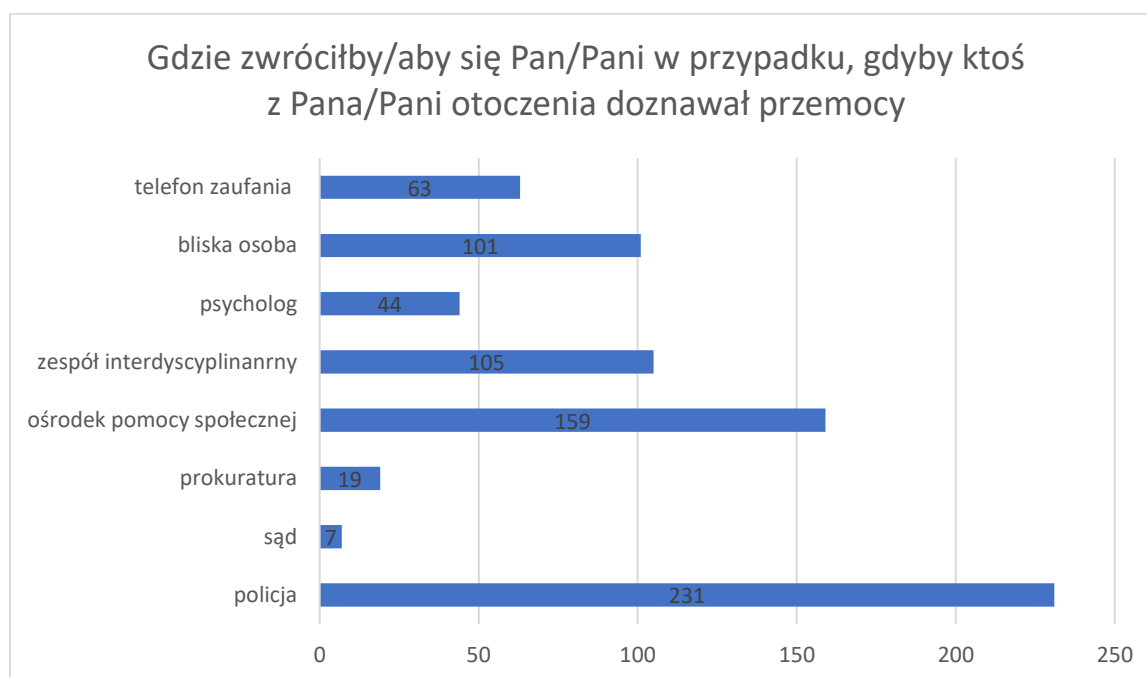
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

W badanej grupie respondentów 3,4 % (10 osób) przyznało się do stosowania przemocy domowej. W stosunku do: córki było to 8 osób, w stosunku do syna – 5 osób, do męża - 2 osoby, do żony - 2 osoby. Badani najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy psychicznej – 10 osób, fizycznej – 5 osób, zaniedbania, niezaspokajanie podstawowych potrzeb osób zależnych – 1 osoba.

Mieszkańcy Tarnowskich Gór zostali zapytani, czy znają rodziny ze swojej gminy, w których występuje problem przemocy domowej. Około 1/3 badanych odpowiedziała na to pytanie twierdząco. Jako osoby najczęściej doświadczające przemocy domowej wskazano

kobiety w wieku od 18 do 60 lat – 82,9 % oraz dzieci do 18 roku życia – 42%. 14,4 % ankietowanych wskazało, że zna co najmniej jednego mężczyznę w wieku produkcyjnym, który doświadcza przemocy domowej. Zdecydowana większość ankietowanych nie ma jednak wiedzy na temat skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Na pytanie, czy przemoc domowa jest istotnym problemem w naszym mieście 61,5% odpowiedziało „nie wiem”. Dla 28,2% problem ten jest istotny. Analiza wyników ankiety wskazuje, że ankietowani są zdania, że będąc świadkiem stosowania przemocy powinno się o tym zawiadomić odpowiednie służby i instytucje zajmujące się pomocą osobom krzywdzonym. Deklaruje tak 89,3 % badanych. Najwięcej, bo aż 80% z nich powiadomiłoby policję, 55% zwróciłoby się o pomoc do ośrodka pomocy społecznej, 36,1% do zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. 34,7 % szukałoby wsparcia u bliskiej osoby , a 21,6 % skorzystałoby z telefonu zaufania. Wyniki obrazuje wykres nr 14.

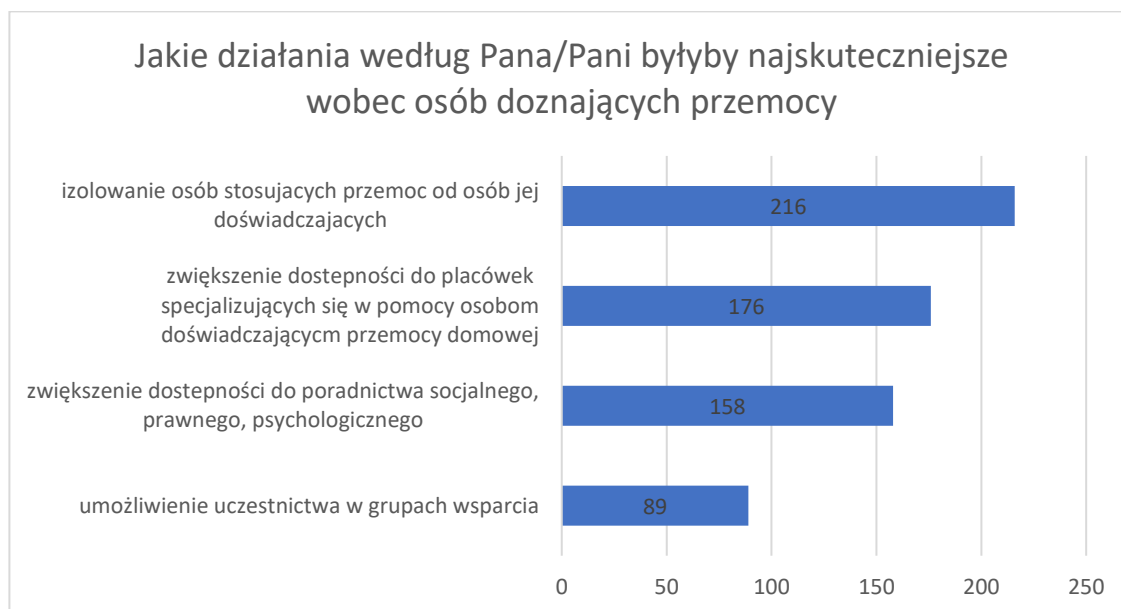
Wykres nr 14. Wskazania respondentów co do możliwości uzyskania wsparcia w przypadku doznawania przemocy(zestawienie liczbowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

Wykres nr 15 przedstawia z kolei odpowiedzi na pytanie o najskuteczniejsze formy pomocy osobom doznającym przemocy.

Wykres nr 15. Wskazania respondentów co do najskuteczniejszych działań wobec osób doznających przemocy(zestawienie liczbowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych badania ankietowego

Respondentom przedstawiono różne formy działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i poproszono o określenie, które z nich w ich ocenie są najskuteczniejsze. Ponad 54 % badanych wskazało, że najlepsze efekty przyniosą spotkania z psychologiem i funkcjonariuszem policji. Blisko 53% wskazało na przekaz płynący z ogólnodostępnych akcji społecznych. Połowa pytaných uznała, że wartościowe są warsztaty profilaktyczne zarówno dla dzieci, jak i dla osób dorosłych.

Reasumując, przeprowadzone badanie ankietowe wskazało na dużą świadomość społeczną w temacie przemocy domowej. Badani wiedzą czym jest przemoc domowa, jakie są jej rodzaje i jak można jej przeciwdziałać; słyszeli o procedurze Niebieskie Karty. Pomimo trudności z odniesieniem skali zjawiska do środowiska lokalnego, ankietowani mają świadomość, że problem przemocy domowej jest istotnym problemem społecznym.

4. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą mieszkańcy gminy Tarnowskie Góry.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

5. Cele Programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Tarnowskie Góry.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z przemocą domową, w tym: liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia oraz inne placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

6. Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:
  - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:
  - obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:
  - obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:
  - obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

7. Adresaci Programu

Program jest skierowany do:

- 1) ogółu mieszkańców Gminy Tarnowskie Góry, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;

- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

8. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu są:

1. Urząd Miejski w Tarnowskich Górach
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach
4. Komenda Powiatowa Policji w Tarnowskich Górach
5. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach
6. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach
7. Prokuratura Rejonowa w Tarnowskich Górach
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowskich Górach
9. Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej w Tarnowskich Górach
10. Placówki ochrony zdrowia z terenu gminy Tarnowskie Góry
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach
12. Placówki oświatowe szczebla podstawowego z terenu gminy Tarnowskie Góry
13. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Tarnowskie Góry

9. Podstawy prawne opracowania Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.)
2. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383)
3. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.)
4. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 911)

5. Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn.zm.)
6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673)
7. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 poz. 1214 z późn.zm.)
8. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636 z późn.zm.)
9. Ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2025r. poz. 12)
10. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn.zm.)
11. Ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 z późn.zm.)
12. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.)
13. Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2025 r. poz. 881 z późn.zm.)
14. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338)
15. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)
16. Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn.zm.)
17. Uchwałę nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (Dz. Urz. RP z 2023 r. poz. 1232).

10. Obszary i kierunki działań

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Kierunek działań:

Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej.

Zadanie:

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy.

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy domowej.

Kierunek działań:

Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej

Zadanie 1

Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domowa

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Lokalne media oraz organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- Liczba lokalnych kampanii społecznych.

Zadanie 2

Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej .

Realizatorzy:

1. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Tarnowskie Góry
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- Liczba zrealizowanych działań,

Kierunek działań:

Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Zadanie:

Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową.

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
3. Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej
4. Placówki oświatowe szczebla podstawowego

Wskaźniki:

- Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Kierunek działań:

Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy

Zadanie 1

Utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- Liczba spotkań/posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego

Zadanie 2

Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno – pomocowych.

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- Liczba utworzonych/powołanych w danym roku grup diagnostyczno - pomocowych
- Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno – pomocowych
- Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno – pomocowych w rozszerzonym składzie

Kierunek działań:

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Zadanie 1

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i rodzinnej

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
3. lokalne media oraz organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych
- liczba podmiotów, którym zostały przekazane materiały informacyjne

Zadanie 2

Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
3. Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych.

Kierunek działań:

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Zadanie 1

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
we współpracy z podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy,

- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

Zadanie 2

Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych samopomocowych

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
3. Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy
- liczba porad udzielonych osobom doświadczającym przemocy domowej

Zadanie 3

Realizacja programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej

Realizatorzy:

1. Tarnogórski Ośrodek Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczb osób które uczestniczyły w terapii indywidualnej,
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba grup wsparcia,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.

Zadanie 4

Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
3. Komenda Powiatowa Policji w Tarnowskich Górach
4. Placówki ochrony zdrowia z terenu Tarnowskich Gór

Wskaźniki:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
  - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 KK,
  - liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
  - liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony.

Zadanie 5

Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymania schronienia w Zespole Mieszkań Treningowych i Wspomaganych

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- Liczba osób/rodzin skierowanych do ZMTiW z uwagi na przemoc domową
- Liczba miejsc w ZMTiW przyznanych osobom doznającym przemocy domowej.

Kierunek działań:

Monitorowanie działań pomocowych

Zadanie:

Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Kierunek działań:

Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej

Zadanie:

Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

we współpracy z podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania.
- Liczba policyjnych nakazów opuszczenia mieszkania i zakazów zbliżania wydanych wobec osób stosujących przemoc domową
- Liczba prokuratorskich nakazów opuszczenia mieszkania i zakazów zbliżania wydanych wobec osób stosujących przemoc domową

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunek działań:

Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Zadanie 1

Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych,

Zadanie 2

Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla:

- członków zespołu interdyscyplinarnego,
- członków grup diagnostyczno-pomocowych

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- liczba szkoleń,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach,
- liczba członków zespołu interdyscyplinarnego uczestniczących w szkoleniach,
- liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczących w szkoleniach.

Kierunek działań:

Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Zadanie:

Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

Realizatorzy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

11. Finansowanie

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tarnowskie Góry są środki własne gminy, dotacje zewnętrzne (środki unijne, dofinansowanie w ramach programów rządowych).

12. Przewidywane efekty realizacji Programu

Najważniejszym założeniem Programu jest zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osób zagrożonych i doznających przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób dotkniętych przemocą domową oraz stosujących przemoc.

13. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Ocena jakości realizowanych w ramach Programu działań będzie odbywała się w oparciu o prowadzony monitoring i sprawozdawczość.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, odpowiedzialny za monitorowanie Programu raz na rok będzie dokonywał analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się przez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności będzie dotyczyć podmiotów pomagających osobom doznającym przemocy domowej oraz form udzielanej im pomocy, a także form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Dane statystyczne będą opracowywane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach. Następnie za pośrednictwem systemów informatycznych przekazane zostaną na szczebel wojewódzki. Sprawozdanie będzie zawierało podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym. Określone zostaną również priorytety i trendy w zakresie przyszłych zadań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zamieszczone będą najważniejsze informacje wynikające z monitorowania i sprawozdawczości Programu.

Wszystkie zadania realizowane w ramach Programu zostaną poddane w 2027 roku ocenie w formie ewaluacji, co da podstawę do projektowania działań na kolejne lata.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

Program określa wachlarz działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz usprawnienie systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwięzionych w zjawisko przemocy domowej. Planowane działania stanowią kontynuację, ugruntowanie i intensyfikację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w latach 2021-2025.